

WARSZAWA

W. Wyszynski

rampa
TEATR NA TARGÓWKU

MICHAŁ BUŁHAKOW
MISTRZ I MAŁGORZATA

spektakl pod Honorowym Patronatem
Ambasadora Rosji w Polsce
ALEKSANDRA ALEKSIEJEWA

adaptacja, tłumaczenie piosenek, reżyseria, scenografia **MICHAŁ KONARSKI**
na podstawie przekładu: **IRENY LEWANDOWSKIEJ, WITOLDA DĄBROWSKIEGO**
choreografia **INGA PILCHOWSKA**
kostiumy **TATIANA KWIATKOWSKA**
muzyka: **FABIAN WŁODAREK, JAKUB ORŁOWSKI**
asystent reżysera **LIDIA GRZĘDZIŃSKA**
montaż projekcji multimedialnych **MARCIN ALMERT**

obsada:

Mistrz **ROBERT KOWALSKI**
Małgorzata **DOMINIKA ŁAKOMSKA**
Woland **MAREK FRĄCKOWIAK / MICHAŁ KONARSKI**
Korowioł **PIÓTR FURMAN**
Azazello **ANDRZEJ NIEMIRSKI**
Behemot **DANIEL ZAWADZKI**
Hella (Frieda) **MAGDALENA CWEN-HANUSZKIEWICZ /
AGNIESZKA „FAJKA” FAJLHAUER**

Michał Aleksandrowicz Berlioz – Sekretarz Massolitu, Piłat
Iwan Nikołajewicz Bezdomy – Poeta, Jezua
Rimski – Dyrektor Naczelny Variétés
Iwan Sawielewicz Warionucha – Dyrektor Administracyjny
Stiepan (Stiopa) Lichodiejew – Dyrektor Finansowy
Bosman Żorż – Żona Rimskiego, Pisarka
Tamara Polumiesiac – Aktorka
Adelfina Buzdiak – Poetka
Kelner Długoruki
Kucharz Bezzubow
Annuszka

inspicjent **MARZENNA BEDNARSKA-ALMERT /
AGNIESZKA KORCZAK**

kierownictwo produkcji: **MAŁGORZATA PIĄTEK-ROMAN, ELIZA PAROL**

reżyser światła **ANDRZEJ KULESZA**

realizator światła **JACEK KACZMARCZYK**

reżyser dźwięku **MARCIN PAWŁOT**

realizator dźwięku **ROBERT GOŁASZEWSKI / MIKOŁAJ SKALSKI**

charakterystyka: **KAMILA KĘPA, MONIKA MIKULSKA**

w spektaklu wykorzystano piosenki autorstwa IZAAKA OSIPOWICZA DUNAJEWSKIEGO i WASILIJA LEBIEDIEWA-KUMACZA
z filmów *Wolga, Wolga* i *Świat się śmieje* w reżyserii GRIGORIIJA WASILJEWICZA ALEKSANDROWA

Licencja na wystawienie utworu została wydana przez Stowarzyszenie Autorów ZAiKS.

premiera marzec 2012
Scena Duża Teatru Rampa

ŚWIAT ELIT
MAGAZYN POLITYCZNO-BIZNESOWY

TVP WARSZAWA

RDC
Radio Dla Ciebie

2

Fenomen MISTRZA I MAŁGORZATY

Długo zastanawiałem się nad fenomenem tak wielkiej popularności *Mistrza i Małgorzaty* na całym świecie, niesłabnącej mimo upływu przeszło 70 lat od śmierci Bułhakowa.

W toku pracy nad adaptacją zacząłem zadawać sobie pytania o uniwersalny i ponadczasowy wymiar głównych postaci dzieła.

Czyż nie jest tak, że Mistrz, niczym mityczny Odyseusz, rzuca wyzwanie całemu ówczesnemu sowieckiemu światu i wbrew trwającej wojnie bolszewików z Cerkwią pisze powieść o Piłacie z Pontu, z której niedwuznacznie wynika, że istniał ktoś taki, jak Jezus? Za co ów sowiecki świat za pomocą dostępnych mu syren, cyklopów i innych potworów postanawia zetrzeć go z powierzchni ziemi, wymazać najmniejszy nawet ślad po jego powieści.

Czy Małgorzata, która zachowując w sercu depozyt ich miłości i wiernie czekając na swego ukochanego, pozwala zaprosić się diabelskim zalotnikom na ich bal, ale nigdy im nie ulega, a na koniec zwycięża ich ofiarą rezygnacji ze swego szczęścia, nie jest jak rosyjska Penelopa, archetyp kobiety niezłomnej, która nie bacząc na wszystko do końca wiernie wyczekuje Odyseusza?

Czy Woland w naszych oczach ucieleśnia całe zło tego świata, czy przybywa na Patriarsze Prudy po prostu zawalczyć o swoje miejsce w świecie, w którym likwiduje się wszelkie przejawy dobra,

tym samym negując istnienie zła?

Czy uznając Jezusę Ha-Nocri za Bułhakowską wizję Jezusa nie ulegamy pokusie wprowadzenia pojęć ofiary, przebaczenia, zmartwychwstania, istoty bóstwa i istoty człowieczeństwa do zwyczajnego „bycia człowiekiem dobrym”?

Na ile świat stykający się z Wolandem gotowy jest stawić mu opór, a na ile jest tak zdegenerowany, że widzi tylko „znalezione czerwonce” i „kreacje Narcisse Noir”, a urzeczywistnieniem radzieckiego „Raju Na Ziemi” są propagandowe filmy z lat 30. XX wieku *Wolga, Wolga* i *Świat się śmieje*?

I na koniec na ile Bułhakow mógł o otaczającej go rzeczywistości pisać wprost, a na ile musiał, widząc znikających nocami kolegów po piórze, schować pewne treści i znaczenia przed wszechobecną cenzurą. Na ile przerażał go otaczający świat, jak głęboko musiał ukryć tłącą się w nim niezgodę na wszechobecne barbarzyństwo, deptanie tradycji, burzenie historii, niszczenie „starej wiary i wznoszenie nowej świątyni prawdy”...

Na te i szereg innych pytań każdy czytelnik *Mistrza i Małgorzaty* musi odpowiedzieć sobie sam. Wyznaczając sobie za cel stworzenie nowej adaptacji scenicznej tego dzieła, przede wszystkim chciałem podjąć się próby przeniesienia tych pytań na deski sceny. Zaś odpowiedzi na nie pozostawiam widzom.

Michał Konarski

3

MICHAŁ BULHAKOW

(1891-1940)

Rosyjski dramaturg i prozaik, z wykształcenia lekarz. Autor opowiadań autobiograficznych – m.in. *Zapiski na mankietach* (1922-1923), satyrycznych – *Diaboliada* (1925), opowieści groteskowo-fantastycznych: *Fatalne jaja* (1925), *Psie serce* (1925), komedii obyczajowej *Mieszkanie Zojki*. Głośną powieść *Biała Gwardia* i jej adaptację sceniczną *Dni Turbinów* poświęcił tragicznym losom inteligencji rosyjskiej w okresie rewolucji. Tematykę tę zamyka dramat *Ucieczka* z 1928 roku

wystawiony dopiero w 1957 roku. Autobiograficzny motyw ograniczenia swobody artysty przez tyranie władzy znalazł odbicie w satyrycznej *Powieści teatralnej*, dramacie i powieści o Moliere *Zmowa świętoszków* oraz sztuce biograficznej o Puszkynie *Ostatnie dni*. Żaden z utworów powstałych po roku 1925 nie ukazał się drukiem za życia autora, podobnie jak większość jego sztuk nie doznała się za jego życia inscenizacji, a te nieliczne, poza *Dniami Turbinów*, które zostały wystawione, prędko schodziły z afiszów.

Międzynarodową sławę – dopiero niemal 30 lat po śmierci artysty – przyniosła mu powieść *Mistrz i Małgorzata* pisana przez 12 lat do samej śmierci autora w 1940 roku. Jej pełne wydanie ukazało się we Frankfurcie nad Menem w 1969 roku, w Rosji na przełomie 1966/67 ukazało się wydanie niepełne, natomiast w 1973 roku publikacja całości. W Polsce pierwsze niepełne wydanie ukazało się w 1969 roku, następnie uzupełnione w 1973 (tłum. Irena Lewandowska i Witold Dąbrowski). Nowego tłumaczenia podjął się Andrzej Drawicz w 1995 roku.

Ciekawostką jest to, że wiele niepublikowanych dotąd fragmentów *Mistrza i Małgorzaty* można odnaleźć w wydanych w Polsce opowiadaniach. W roku 1992 ukazał się *Czarny Mag* (rękopisy z lat 1928-31), a w 2003 zbiór opowiadań zatytułowany *Czarny Mag, Wielki Kanclerz, Książę Ciemności* (rękopisy z lat 1928-31, 1932-36, 1937-38).

W Polsce ukazały się także następujące wybory literatury Bułhakowa: *Pan Piłsudski i inne opowiadania* (1989) oraz *Bieg. Utwory sceniczne* (1994).

Biobliografia:

Marianne Gourg, *Michał Bułhakow 1891-1940*, tłum. J. Waczków, Warszawa 1997;
Pisarze świata. Słownik encyklopedyczny PWN, Warszawa 1999

”

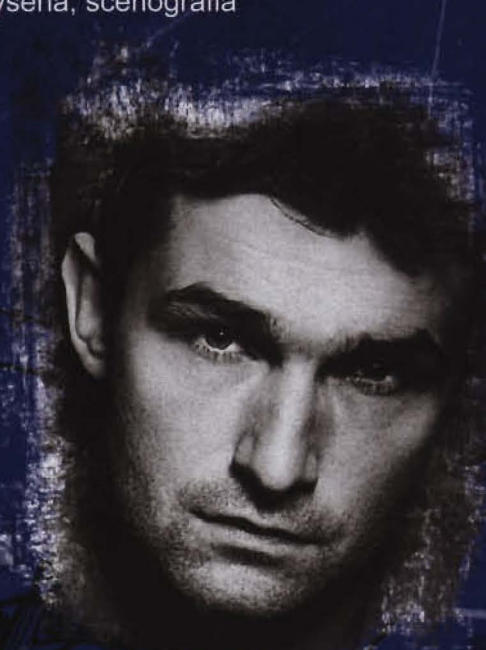
„(...) jak człowiek może czymkolwiek kierować, skoro pozbawiony jest nie tylko możliwości planowania na choćby śmiesznie krótki czas, no, powiedzmy, na tysiąc lat, ale nie może ponadto ręczyć za to, co się z nim samym stanie następnego dnia.”

Woland do literatów: Bezdonnego i Berliozą

MICHAŁ KONARSKI

adaptacja, tłumaczenie piosenek,
reżyseria, scenografia

”

o władzy:

„(...) wszelka władza jest gwałtem zadany ludzom i że nadejdzie czas, kiedy nie będzie władzy ani cesarskiej, ani żadnej innej. Człowiek wejdzie do królestwa prawdy i sprawiedliwości, w którym niepotrzebna będzie już żadna władza.”

„(...) skoro nie ma dokumentu, to nie ma również człowieka.”

z wypowiedzi Mistrza

Choreograf, którego głównym polem działalności był i jest teatr. Współpracowała z teatrami: Wilama Horzycy w Toruniu, Muzycznym w Gdyni, Opolskim Teatrem Lalki oraz Teatrem Polonia, Imka, Komedia i Syrena w Warszawie. Tworzy choreografie zarówno do spektakli dla młodego widza: *Kot w butach*, *Zwierzęta Doktora Dolittle*, *Pożarcie królowny Bluetki*, jak i dla dorosłych: *Obywatel* (piosenki Republiki), *Czy to jest przyjaźń, czy to jest kochanie*, *Walc na trawie* (piosenki Marka Grechuty), *Nie dorosłem* (piosenki Stanisława Staszewskiego). Pracuje także w filmie, reklamie oraz przy programach edukacyjnych, np. *Teatr i Szkoła*.

Jako tancerka zadebiutowała rolą Francisci w musicalu *West Side Story* Leonarda Bernsteina na scenie Teatru Muzycznego w Gdyni. Poza rolami w spektaklach teatralnych (Teatr Kwadrat, Komedia, Syrena i Teatr na Woli) tańczyła w wielkich widowiskach estradowych, m.in. w *Opentańcu* (Teatr Muzyczny w Gdyni, Bruksela, Ateny), *Vichrach* (Praga, Bratysława, Warszawa) czy ostatnio w *Rock Loves Chopin* (Warszawa, Berlin, Shanghaj, Kair).

Absolwent Wydziału Aktorskiego PWST im. Ludwika Solskiego w Krakowie (1996), aktor, scenarzysta, reżyser. Występuje w warszawskich teatrach: *Rozmaitości*, *Komedia*, *Rampa*, *Syrena*. Jego dorobek to kilkadziesiąt ról teatralnych, m.in. w *Bziku Tropikalnym* w reż. Grzegorza Jarzyny, *Testamencie psa* w reż. Piotra Cieplaka, *Cyranie* w reż. Andrzeja Rozhina, *Sztukmistrzu z Lublina* w reż. Jana Szurmieja, *Klubie Hipochondryków 2* w reż. Wojciecha Malajkata. W latach 1997-2001 występował w *Kabarecie Olgi Lipińskiej*, na swoim koncie ma również role w spektaklach Teatru TV: *Pastorałka* w reż. Laco Adamika, *Krakowiacy i górale* w reż. Olgi Lipińskiej, *Pan Gustaw i Matylda* w reż. Macieja Wojtyzki. Dokonał następujących adaptacji teatralnych: *Mistrz i Małgorzata*, *Psie serce* Michaila Bułhakowa, *Szpicbródka, czyli zakochany złodziej* Ludwika Starskiego oraz *Śniadanie mistrzów* Kurta Vonneguta. Wyreżyserował wspomniane *Śniadanie mistrzów* w Teatrze Rampa i *Pożarcie królowny Bluetki* Macieja Wojtyzki w Teatrze Syrena.

Realizacja *Mistrza i Małgorzaty* w Teatrze Rampa jest jego debiutem w dużej formie dramatycznej.

INGA PILCHOWSKA

choreografia

FABIAN WŁODAREK

muzyka

Absolwent Akademii Muzycznej w Warszawie. Jest kompozytorem muzyki do spektakli: *Alicja w krainie czarów*, *Alina na zachód* w reżyserii Pawła Mickiewicza, *Hamlet* Małgorzaty Bogajewskiej, *Nienasycenie* Tamasza Hynka i *Łup* w reżyserii Ivo Vedrała.

Gra na żywo w spektaklach reżyserowanych przez Krzysztofa Warlikowskiego (*Apollonia*, *Oczyszczeni*, *Burza*, *Poskromienie Złościcy*), Pawła Miśkiewicza (*Alina na zachód*) i Łukasza Kosa (*Zazum*). Przygotował oprawę muzyczną oraz wykonuje recitale z aktorami: Edytą Jungowską (tragital *Gotujący się pies*), Aleksandrą Popławską (recital muzyki francuskiej), Pawłem Tucholskim (recital *Trup i Walc*), Grażyną Rogowską (recital muzyki żydowskiej *Sztika*), Dorotą Osińską (*Kamyk zielony*).

Współpracuje z Magdą Umer, Edytą Geppert, Krzysztofem Kiljańskim, Marylą Rodowicz, Justyną Steczkowską. Brał udział w nagraniu koncertu MTV *Unplugged* z udziałem Kayah.

”

„Ludzie są tylko ludźmi. Lubią pieniądze, ale przecież tak było zawsze... Ludzkość lubi pieniądze, z czegokolwiek byłyby zrobione, czy to ze skóry, czy z papieru, z brązu, czy złota. Prawda, są lekkomyślni... No, cóż... Ludzie jak ludzie... w zasadzie są jacy byli, tylko problem mieszkaniowy ma na nich zgubny wpływ...”

refleksja Wolanda na temat natury ludzkiej

Z wykształcenia muzykolog i gitarzysta. Autor muzyki do spektakli teatralnych i krótkich form filmowych. W teatrze współpracował między innymi z Pawłem Miśkiewiczem, Małgorzatą Bogajewską, Tomaszem Hynkiem i Ivo Wedralem. Ma na koncie również współpracę z Braćmi Quay, Grupą Twożywo oraz Polskim Instytutem Sztuki Filmowej.

Wychowany na muzyce awangardowej sceny nowojorskiej chętnie sięga w swoich kompozycjach po niekonwencjonalne brzmienia i połączenia stylistyczne.

Z Fabianem Włodarkiem współpracuje od 2000 roku. Po raz pierwszy spotkał się z nim przy okazji grania w recitalu Edyty Jungowskiej *Gotujący się pies*.

W muzyce do *Mistrza i Małgorzaty* obok rodowicie rosyjskiego instrumentarium usłyszeć można tureckie perkusjonalia, przesterowane gitary, dźwięki mellotronowych sekcji smyczkowych i analogowych syntezatorów.

JAKUB ORŁOWSKI

muzyka

TATIANA KWIATKOWSKA

kostiumy

Od wielu lat pracuje jako scenograf w Telewizji Polskiej. Jest autorką scenografii i kostiumów do *Kabaretu Olgi Lipińskiej* i wielu innych głośnych widowisk, np. do odznaczonego Złotym Ekranem *Czupurka*. Wyrazem uznania dla jej dokonań artystycznych jest dwukrotnie przyznana Nagroda Prezesa Rady Ministrów oraz Nagroda dla Najlepszego Scenografa Widowisk dla Dzieci przyznana na festiwalu w Poznaniu.

Stale współpracuje z warszawskim Teatrem Syrena, gdzie zrealizowała kilkanaście widowisk muzycznych i rewii, m.in. *Królową Śniegu*, *Taka noc nie powtórzy się więcej* czy *In flagranti*.

W 2002 roku została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi. W 2004 roku zaprojektowała scenografię do baletu *Dziadek do orzechów* P. Czajkowskiego w Gliwickim Teatrze Muzycznym. W 2005 roku rozpoczęła współpracę z Mazowieckim Teatrem Muzycznym Operetka w Warszawie, gdzie zrealizowała scenografie do *Księżniczki czardasza* i *Hrabiny Maricy* E. Kalmana oraz *Zemsty nietoperza* J. Straussa i kostiumy do *Wesołej wdówki* F. Lehara. Opracowała scenografię i kostiumy do spektaklu *Edith i Marlene* E. Pataki (nagroda na festiwalu teatrów letnich w Warszawie), spektaklu muzycznego *Cafe Sax* z piosenkami Agnieszki Osieckiej, a także do spektakli *A-NA-Was spłyną obłoki* z piosenkami M. Grechuty i *Róbmy swoje* z piosenkami W. Młynarskiego. W 2006 roku zaprojektowała kostiumy do nagrodzonego główną nagrodą na VI Festiwalu „Dwa Teatry” spektaklu TV *Juliusz Cezar* W. Szekspira, a w 2008 roku scenografię do spektaklu muzycznego *Chopin w Ameryce* A. Strzeleckiego. Jest także twórcą scenografii do spektaklu teatralnego *Dzień Walentego* i *Mayday* R. Cooneya. W roku 2009 otrzymała Teatralną Nagrodę Muzyczną im. Jana Kiepury w kategorii Najlepszy Scenograf.

”

„– Panowie jesteście pisarzami? – teraz z kolei zapytała obywatelka.

– Bez wątpienia – z godnością odpowiedział Korowiow.

– Proszę okazać legitymacje – powtórzyła obywatelka. (...)

(...) Więc, żeby upewnić się, że Dostojewski jest pisarzem, należy od niego żądać okazania legitymacji. Niech pani weźmie dowolne pięć stron pierwszej, lepszej jego powieści, a przekona się pani, że ma do czynienia z pisarzem. Zresztą przypuszczam, że Dostojewski w ogóle żadnej legitymacji nie miał! A ty jak myślisz – Korowiow zwrócił się do Behemota.

– Założę się, że nie miał – odpowiedział tamten, postawił prymus na stole obok książki i wytarł ręką pot z usmolonego czoła.

– Ale pan nie jest Dostojewskim – powiedziała zbита z tropu przez Korowiowa obywatelka.

– Skąd to można wiedzieć, skąd to można wiedzieć – odrzekł Korowiow.

– Dostojewski umarł – odpowiedziała obywatelka, ale jakoś niezbyt pewnie.

– Protestuję! – gorąco zawołał Behemot. – Dostojewski jest nieśmiertelny!”

Korowiow i Behemot przed wejściem do Gribojedowa

SYMBOL PISARZA NIEPOKORNEGO

Michaił Bułhakow – symbol pisarza niepokornego, idącego w swojej twórczości pod prąd wyznaczonym normom i konwenansom. Jego spuścizna i losy do dziś nie przestają nas fascynować. Był autorem wyklętym, skazanym na milczenie i niepamięć, którego dzieł nie drukowano przez 14 lat, zatem przez długi czas żaden z jego utworów nie był dostępny na półkach księgarskich.

Urodził się 3 maja 1891 roku w Kijowie. Jego ojciec był prawosławnym teologiem i profesorem Kijowskiej Akademii Duchownej. Bułhakow pobierał nauki w Pierwszym Kijowskim Gimnazjum, a w latach 1909-1916 studiował medycynę w Kijowskim Uniwersytecie św. Włodzimierza.

Pierwsze dwa lata wojny spędził w szpitalach polowych, a od 1916 roku pracował jako wiejski lekarz. Podczas wojny domowej był kilkakrotnie mobilizowany, a w 1918 roku walczył z białą armią na Kaukazie. Od 1921 roku mieszkał w Moskwie i podejmował różne prace jako kronikarz, reporter oraz urzędnik oświatowy.

Pisywał także korespondencje i felietony do rozmaitych gazet. Debiutem literackim Bułhakowa były autobiograficzne *Zapiski na mankietach* zachowane we fragmentach.

Największym dziełem pisarza okazała się wielowątkowa powieść *Mistrz i Małgorzata*, którą sam twórca cenił najbardziej ze wszystkich swoich utworów. W 1929 Bułhakow rozpoczął pracę nad dziełem, którą kontynuował właściwie do końca swojego życia. Do maja 1929 roku autor napisał co najmniej 15 rozdziałów, niestety w wyniku załamania nerwowego

spalił znaczną część swoich rękopisów. Na szczęście mając nadal w głowie zamysł i chęć napisania powieści, Bułhakow ponownie przystąpił do pracy prawdopodobnie w drugiej połowie 1932 roku.

W 1933 roku pojawiło się kilka propozycji tytułów między innymi: *Wielki Kanclerz*, *Szatan*, *Oto i ja*. Jednak dopiero w 1938 roku krystalizuje się ostateczny wariant tytułu *Mastier i Margarita*.

Cech gatunkowych utworu nie sposób zdefiniować jednoznacznie. Według Krepisa – amerykańskiego historyka literatury – dzieło Bułhakowa nie podlega standardowemu systemowi oceny gatunku, zatem jest utworem zdecydowanie nowatorskim, będącym syntezą niemal wszystkich rodzajów literackich. Fantastyka przeplata się tu z rzeczywistością, mit z prawdą historyczną, filozofia z satyrą i elementami bajkowymi.

Bułhakow prawdopodobnie przeczuwając swoją śmierć, uznał swoją ostatnią powieść za testament i przesłanie dla świata. Zawarł w niej wszystko, co uznawał w życiu za najważniejsze, jak również to, co w jego doczesnej egzystencji pozostało niespełnione. Pod postaciami Mistrza i Małgorzaty, zmieniając znacznie rysy bohaterów, umieścił siebie i swoją ukochaną kobietę. Jednak swój światopogląd i przemyślenia dotyczące ludzkich spraw i problemów wyrażał w całej powieści za pośrednictwem wszystkich pojawiających się tam postaci.

Dla autora *Mistrza i Małgorzaty* istotna była nowatorska koncepcja filozoficzna i satyra polityczna, wysmiewająca absurd systemu sowieckiego,

ukryte przed cenzurą. Bułhakow porusza także w utworze problemy ponadczasowe oraz duchowe, zawsze pamiętając o prawdzie i wolności, dlatego też powieść w czasach pierestrojki interpretowano jako dzieło mistyczne.

Akcja powieści toczy się w Moskwie, między środą a sobotą Wielkiego Tygodnia, prawdopodobnie w 1929 roku (jak podają wybrane źródła) lub – według interpretacji autora adaptacji Michała Konarskiego – po roku 1931, po wysadzeniu na rozkaz Stalina Cerkwi Chrystusa Zbawiciela (w utworze wszelkie datowania są ukryte i możliwe do odczytania za pośrednictwem różnych wskazówek). Fabuła powieści przenosi się również z Moskwy współczesnej pisarzowi do Jerozolimy czasów biblijnych.

W powieści wyróżniamy trzy główne wątki i światy: starożytną Jerozolimę, zaświaty oraz współczesną Moskwę. Łączą się one ze sobą za pośrednictwem postaci szatana Wolanda, który jest najważniejszym elementem konstrukcji powieści. Diabeł wraz ze swoją świtą, kotem Behemotem, Azazellem, Korowiwem (Fagotem) oraz wiedźmą Helą wywołują wiele zamieszania w mieście, obnażając absurd socjalistycznej rzeczywistości, ukazując ateizm społeczeństwa, ludzkie przywary i słabość do pieniędzy, ogólnie panujące zepsucie i donosicielstwo.

Drugi wątek tworzą losy tytułowych bohaterów. Diabelska siła oddziałuje również na nich lecz o dziwo w sposób dobroczynny. Pozwala im przezwyciężyć ziemskie trudności, przemieścić się w inny wymiar aby zaznać szczęścia i wolności.

Bułhakowski diabeł nie jest więc w powieści jedynie uosobieniem zła, dlatego też na początku powieści autor zamieszcza jako motto cytaty z *Fausta* Goethego, słowa Mefistofelesa:

„... Więc kimże w końcu jesteś? — Jam częścią tej siły, która wiecznie zła pragnąc, wiecznie czyni dobro.”

Ziemiem zadaniem świty Wolanda jest raczej wyciąganie konsekwencji, oddawaniem tego,

co należy się nieuczciwie postępującym, zdemoralizowanym ludziom. Symboliczne zniszczenia, cztery pożary, mają na celu potrząsnąć złem, co w ostateczności ma doprowadzić do oczyszczenia.

To z woli Wolanda Mistrz uwalnia pokutującego Piłata, łaski miłosierdzia doznaje dzieciobójczyni Frieda, a Iwan Bezdomny dzięki przeżytym wstrząsom i pobyciu w szpitalu psychiatrycznym odzyskuje spokój i szacunek dla samego siebie.

Diabeł jako łącznik wielu płaszczyzn powieści jest także tym, który na Patriarszych Prudach zaczyna snuć wątek biblijny. Jest to „powieść w powieści”, dzieło Mistrza, którego autentyczność zatwierdza sam szatan. „Nie zapominajcie, że Jezus istniał naprawdę” – mówił tajemniczy cudzoziemiec do Berlioza i Bezdomnego na moskiewskim skwerze. (...) tu nie trzeba mieć żadnych poglądów (...) Jezus po prostu istniał i tyle. (...)¹

Obecność tematu religijnego, pojawienie się postaci Jesui i Piłata jest w powieści wyższym odniesieniem dla tego, co przedstawia moskiewska codzienność. To konfrontacja dobra ze złem, przeciwstawienie nieuczciwości, zachłanności, tchórzostwa z wiernością prawdzie i wolności.

W Bułhakowskiej powieści zarówno w świecie współczesnym (relacje w teatrze Variétés, Massolicie, w klinice Strawińskiego), jak i w zaświatach (Wolandowi podlega cała jego świta) panuje ściśle przestrzegana hierarchia. Nie dotyczy to jedynie dwójki tytułowych bohaterów, których relacje określa miłość. Dla Mistrza, który nie ma pojęcia o koniunkturze politycznej, brakuje miejsca w zhierarchizowanym społeczeństwie. Podobnie jak Jezusa Mistrz buntuje się przeciwko hierarchii i przegrywa – podobnie jak prorok skazany na śmierć.

Bułhakow bardzo rzetelnie i wiernie opisał współczesną mu Moskwę, uliczki, poszczególne budowle, oddając atmosferę

¹ Bułhakow Michaił *Mistrz i Małgorzata*, przekład: Irena Lewandowska, Witold Dąbrowski, De Agostini Polska sp. z o.o., Warszawa 2001, strona 24

tamtych lat. Dzięki temu nawet dziś można spacerując po Moskwie, podążać śladami bohaterów jego powieści.

Park na Patriarszych Prudach zaprojektowano z myślą o spacerach z dziećmi. To tu na jednej z ławek siedział Berlioz, przewodniczący Massolitu – stowarzyszenia pisarzy Moskwy wraz ze swoim przyjacielem Iwanem Ponyriowem o pseudonimie Bezdomny, piszącym antyreligijne poematy. Tu właśnie pojawił się pierwszy raz diabeł (...) „Miał na sobie drogi szary garnitur i dobrane pod kolor zagraniczne pantofle. (...) Lat na oko miał ponad czterdzieści. Usta jak gdyby krzywe. Gładko wygolony. Brunet. Prawe oko czarne, lewe nie wiedzieć czemu zielone. Brwi czarne, ale jedna umieszczona wyżej niż druga. Słowem – cudzoziemiec.” (...)²

Słynne mieszkanie nr 50 na ul. Sadowej 302a, w którym zamieszkał Woland ze swoją żoną i córką, to pierwsze moskiewskie mieszkanie Michaiła Bułhakowa. Obecnie stara kamienica o numerze 10 jakich wiele, którą przed rewolucją zamieszkiwała burżuazja a obecnie znajdują się tu siedziby prywatnych firm. Bez problemu można również odnaleźć suterene, w której Małgorzata odwiedza swojego Mistrza. Szczęśliwe miejsce twórczości i miłości znajdowało się pod adresem Mau-surowskij Piereułok 9. A gdzie się poznali i w jakich okolicznościach? Miało to miejsce w okolicach Twerskiej – dziś elegancka ulica wytwornych magazynów światowej sławy firm. Małgorzata „(...) Niosła obrzydliwe, niepokojąco żółte kwiaty. (...) Wstrząsnęła mną nie tyle jej uroda, ile niezwykła, niesłychana samotność malująca się w tych oczach.” – opowiada Mistrz Iwanowi Bezdomnemu. „(...) I proszę sobie wyobrazić, że to właśnie ona odezwała się nieoczekiwanie: – Podobają się panu moje kwiaty?”³ Tak narodziła się wielka miłość między tytułowymi bohaterami powieści.

Powieść *Mistrz i Małgorzata* jest dziełem skomplikowanym i wieloznacznym. Prawdopodobnie autor w swoim zamyśle chciał, aby nic poza ogólnym sensem nie było jednoznaczne do zinterpretowania, co stwarza do dziś możliwość różnorodnego spojrzenia na Bułhakowski świat.

Zainteresowanie twórczością Bułhakowa w Polsce jest imponujące. Liczne są przekłady

² Bułhakow Michaił *Mistrz i Małgorzata*, przekład: Irena Lewandowska, Witold Dąbrowski, De Agostini Polska sp. z o.o., Warszawa 2001, strona 13-14

³ tamże, strona 190-191

utworów pisarza, jak i wystawiane na scenach polskich jego sztuki, inscenizacje utworów – teatralne, filmowe, radiowe i telewizyjne, prace krytyczno-literackie, a także studia naukowe.

W Polsce wystawiano niemal wszystkie sztuki Bułhakowa. Dużym zainteresowaniem cieszyły się adaptacje sceniczne *Mistrza i Małgorzaty*, *Psięgo Serca*, *Powieści teatralnej* oraz opowiadań.

Prapremiera polska pełnej wersji *Mistrza i Małgorzaty* w adaptacji i reżyserii Andrzeja Marii Marczewskiego odbyła się w Teatrze Dramatycznym w Wałbrzychu 27 kwietnia 1980 roku.

Szczególnie dużym uznaniem cieszyło się również przedstawienie w reżyserii Macieja Englerta wystawiane w Teatrze Współczesnym w Warszawie. Na motywach *Mistrza i Małgorzaty* powstało także widowisko operowe wystawiane przez Teatr Wielki w Warszawie, upowszechnione przez transmisję telewizyjną 6 lutego 1988 roku.

Powieść Bułhakowa doczekała się dwóch polskich ekranizacji filmowych. W 1972 roku Andrzej Wajda w oparciu o dzieło nakręcił film fabularny produkcji RFN pt. *Piłat i inni*, koncentrując się głównie na wątku biblijnym Jezui Ha-Nocri oraz Piłata. W 1988 roku powstał czteroodcinkowy serial w reżyserii Macieja Wojtyłki pod tytułem *Mistrz i Małgorzata* zrealizowany na zamówienie telewizji polskiej. Była to wierna adaptacja powieści, której głównym atutem okazała się świetna gra aktorska. Niezapomniane kreacje stworzyli Gustaw Holoubek (Woland), Władysław Kowalski (Mistrz), Anna Dymna (Małgorzata) oraz Zbigniew Zapasiewicz (Piłat).

Magdalena Lechowicz
red. Agnieszka Wyszomirska

Bibliografia:
Bułhakow Michaił *Mistrz i Małgorzata*,
przekład: Irena Lewandowska, Witold Dąbrowski,
De Agostini Polska sp. z o.o., Warszawa 2001.

Opracowania:
Drawicz Andrzej, wstęp [w:] *Mistrz i Małgorzata* Michaił Bułhakow,
przekład: Irena Lewandowska, Witold Dąbrowski,
Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1990;
Sokolow Boris Michaił *Bułhakow. Leksykon życia i twórczości*,
Trio, Warszawa 2003;
Czapińska Wiesława *Magiczne miejsca literackiej Europy*,
Wydawnictwo Europa, 2002.

DZIĘKI NIM „ŚWIAT SIĘ ŚMIEJE”

CZYLI KILKA SŁÓW O TWÓRCACH NIEZAPOMNIANYCH KOMEDII RADZIECKICH,
Z KTÓRYCH CYTATY MUZYCZNE UŻYTE SĄ W SPEKTAKLU

GRIGORIJ WASILJEWICZ ALEKSANDROW właściwie **Grigorij Wasiljewicz Mormonenko** (1903-1983) radziecki reżyser filmowy. Początkowo pracował w teatrze jako dekorator i kostiumolog, od 1921 występował w Teatrze Proletkultu w Moskwie. Był uczniem i asystentem Siergieja Eisensteina. Razem wyruszyli do Europy Zachodniej, a następnie do Hollywood, gdzie spotkali zachodnich twórców filmowych i zdobyli doświadczenie w pracy filmowca. Podróż ta szczególnie zaważyła na dalszej twórczości Aleksandrowa. Jako reżyser zasłynął filmowymi komediami muzycznymi, w których wykorzystał wzorce filmu amerykańskiego. Pierwsza z nich *Świat się śmieje* (1934) to zarazem pierwszy radziecki musical, który od razu spotkał się z krytyką ówczesnych wyznawców Związku Radzieckiego, zarzucających mu brak zaangażowania ideologicznego. Dystrybucja filmu została wstrzymana i dopiero interwencja Gorkiego, który skłonił Stalina i jego biuro polityczne do jego obejrzenia sprawiła, że trafił on wreszcie do kin, a sam Stalin stał się jego wielbicielem. Władze radzieckie często wykorzystywały talent Aleksandrowa do krę-

cenia filmów propagandowych. Pozostał on jednak wierny komedii, kręcąc kolejne hity takie jak: *Cyganeria* (1936), *Wołga, Wołga* (1938) czy *Wiosna* (1947). We wszystkich wystąpiła żona reżysera Lubow Orłowa, która już rolą w komedii *Świat się śmieje* zdobyła pozycję niekwestionowanej gwiazdy kina radzieckiego.

Do wspomnianych komedii *Wołga, Wołga* i *Świat się śmieje* piosenki stworzyli:

IZAAK OSIPOWICZ DUNAJEWSKI (1900-1955) rosyjski kompozytor i dyrygent żydowskiego pochodzenia. Prowadził orkiestry między innymi w Charkowie i Moskwie, tworzył pieśni, balety, operetki, pisał również muzykę do przedstawień teatralnych i filmów. Uważany za twórcę jazzu rosyjskiego.

WASILIJ LEBIDIEW-KUMACZ (1898-1949) radziecki poeta, autor tekstów pieśni i piosenek. Współpracował między innymi z kompozytorami: Izaakiem Dunajewskim, Aleksandrem Aleksandrowem, Matwiejem Blanterem, Jurijem Milutinem. Jego utwory charakteryzowały się zwyczaj patosem, były wykorzystywane propagandowo.

ZAKĄTKI NA „SZLAKU BULHAKOWA”

WYBRANE MIEJSCA POJAWIAJĄCE SIĘ W POWIEŚCI *MISTRZ I MAŁGORZATA*

Michaił Bułhakow Moskwę uwielbiał wcale nie mniej, niż Kijów, w którym się urodził. W Moskwie spędził prawie połowę swego życia, aż do chwili śmierci w 1940 roku. Pisarz znał dosłownie każdy zakątek stolicy. Obecnie „Moskwa Bułhakowa” to jedna z najbardziej popularnych wycieczek turystycznych po stolicy rosyjskiej – prowadzi bowiem szlakami postaci z wielu utworów pisarza.

PATRIARSZE PRUDY to nieduży staw i piękny, zielony skwer wokół niego, położony w centrum Moskwy. Otoczony lipami plac tak jak za czasów Michaiła Bułhakowa pełen jest drewnianych ławek. To na nich demoniczny profesor Woland opowiadał dwóm zadziwionym literatom prawdziwą historię Jezusa i Poncjusza Piłata.

PATRIARSZE STAWY to miejsce, w którym Bułhakow rozpoczyna swoją powieść życia. Wybrał je nieprzypadkowo, tu umawiał się na pierwsze randki ze swoją drugą żoną – Lubow Białozierską, a także trzecią – Jeleną Szyłowską, która stała się pierwowzorem powieściowej Małgorzaty. Dzisiaj latem niemal na każdej ławce można spotkać tu zakochane pary.

SADOWOJE KOLCO – jeden z ogromnych komunikacyjnych pierścieni okalających Moskwę. W latach 1921-1924 w tym miejscu, przy Sadowej 10 (w powieści: **Sadowa 302a**), mieszkał sam pisarz. Tutaj też swoją kwaterę miał Woland i jego diabelska świta: Korowioł vel Fagot, Azazello i kot Behemot. Tu miał również miejsce słynny bal u Szatana. Mieszkanie znajduje się w szóstej klatce, na czwartym piętrze. Nie sposób zabłądzić, bo prowadzą do niego wymalowane farbą strzałki, przedstawiające powieściowych bohaterów graffiti i dziesiątki napisów w rodzaju: „Woland, wróć!” albo też: „Diabeł istnieje”, „Kocham Mistrza” czy „Śmierć warta jest tego, by żyć, miłość warta jest tego, by czekać”.

MAUSUROWSKIJ PIEREUŁOK w pobliżu Arbatu – **sutereņa pod numerem 9**, w której Mistrz pisał swoją opowieść o Poncjuszu Piłacie. Budynek wygląda niepozornie, łatwo go przeoczyć. A jednak do dziś, ku udręce mieszkańców, nachodzą go wielbicieli książki. W rzeczywistości pracownia mistrza Bułhakowa, niezwykle przypominająca tę z powieści, mieściła się przy Wielkiej Pirogowskiej 35a, gdzie do śmierci mieszkała jego druga żona. Tam też zachowało się sporo pamiątek po pisarzu.

TEATR SATYRY czyli powieściowy **Teatr Variétés**, stojący przed skrzyżowaniem **Sadowej z Twerską**, tuż przed wejściem na stację. To tu podczas seansu czarnej magii Korowioł rozdawał zachwyconej publiczności tysiące rubli. Przed teatrem nie ma letniej estrady, bufetu czy strzelnicy, zachował się za to powieściowy błękitny szalet, z którego Behemot i Azazello brutalnie uprowadzili administratora Warionuchę.

TWERSKI BULWAR – mieści się tam powieściowy **Dom Gribojedowa** (Bulwar Twerski 25) czyli siedziba Massolitu – zbiurokratyzowanego zrzeszenia radzieckich literatów. Jego przewodniczącym był nieszczęsny profesor Berlioz. Kamienica nigdy nie należała do Gribojedowa (w jego własność wątpił nawet narrator *Mistrza i Małgorzaty*), znana była zaś jako Dom Hercena. W kremowym, staroświeckim piętrowym domu, stojącym przy okężnych bulwarach w głębi wąskiego ogrodu, znajduje się obecnie Instytut Literacki.

Na podstawie artykułu *Moskwa. Behemot zaprasza* z National Geographic Polska

WOLGA

muzyka I. Dunajewski
słowa W. Lebediew-Kumacz
tłumaczenie M. Konarski

*Tyle pieśni o Woldze rozbrzmiewa
Ale żadna z nich nie wie że ja
Dałem duszę mą unieść tej rzece
Odtąd z nią płynie w dal dusza ma*

WOZIWODA

muzyka I. Dunajewski
słowa W. Lebediew-Kumacz
tłumaczenie M. Konarski

*Dziś pytanie do was mam
Czemu wodę piję sam
Widzieć co pijecie wy
Nie mogę ja nie możesz ty*

*Z wody życie przyszło tu
W zdrowej wodzie zdrowy duch
Lubi straszyć wtedy gdy
Wypiję ja wypijesz ty*

*Rzekom bieg zmieniamy dziś
W niebo mknie radziecka myśl
Ze wzruszenia z oczu łzy
Wyleję ja wylejesz ty*

*Nasze szczęście jak maj rozśpiewane
Naszej siły nie skruszy nam wróg
My pod gwiazdą czerwoną zrodzeni
Woldze ofiarujemy nasz trud*

*Przepiękna tak, swobodna tak
Jak morze przeogromna tak
Jak serce Matki Rosji tak
Jest wierna
I radziecka tak*

SERCE

muzyka I. Dunajewski
słowa W. Lebediew-Kumacz
tłumaczenie M. Konarski

*Czemu świtanie jak żar spala mnie
Niczym są noce i dni
Śmierć jak kochanek mnie tuli we śnie
Lecz umrzeć nie daje mi*

*Serce jak ptak
W górze wysoko
Tak chciałoby dziś
Rozerwać te dni
Rozkoszy wspomnieniem w obłokach*

*Skowyt skowronka więzienny mój zew
W czerń stopił poranne łzy
Serc dziesięć dziś przetopiłabym w krew
Lecz żadne z nich to nie ty*

*Serce jak ptak
W górze wysoko
Tak chciałoby dziś
Rozerwać te dni
Rozkoszy wspomnieniem w obłokach*

*Spytasz we śnie
Jak to się stało
Zatrzymasz czas
Nie znajdziemy słów
W tej ciszy ukradniesz mnie całą*

..... LUDZIE TEATRU RAMPA

Dyrektor naczelny
WITOLD OLEJARZ

Kierownik Artystyczny Sceny Kameralnej
WITOLD MAZURKIEWICZ

Kierownik Artystyczny Sceny Mrowisko
GRZEGORZ MROWCZYŃSKI

Kierownik Artystyczny sceny dla dzieci i młodzieży
CEZARY DOMAGAŁA

Kierownik Galerii sztuki
ADAM BOJARA

Główny księgowy
MARIA GRAŻYNA WASILEWSKA

Organizator pracy artystycznej
LIDIA GRZĘDZIŃSKA

Kierownik techniczny
ANDRZEJ KULESZA

Kierownik Biura obsługi widzów
IZABELLA CIEŚLAK

Rzecznik prasowy
AGNIESZKA WYSZOMIRSKA

Z-ca głównego księgowego
JAROSŁAW ZAWADZKI

Dział finansowo-księgowy
ZOFIA CICHOCKA, WANDA PRZYWOŻNA

Kierownik kancelarii
DANUTA STĘPIEN

Dział kadr
MAŁGORZATA PIĄTEK-ROMAN

Radca prawny
ANNA WIĘCKOWSKA

Kierownik działu reklamy
MAŁGORZATA CIEMNIEWSKA

Dział reklamy
MARCIN OSTASZEWSKI, JACEK STRUS

Główny specjalista d/s zamówień publicznych i administracji
ELIZA PAROL

Główny specjalista d/s archiwum teatralnego
DANUTA RYŃKUN

Biuro obsługi widzów
ANNA CHOCHOLSKA, ANNA KAZIMIERCZUK,
IWONA STEFANKOWSKA

Kierownik widowni
ADRIANNA JANOTA-SŁOCIŃSKA

Inspicjent, sufler
MARZENNA BEDNARSKA-ALMERT, AGNIESZKA KORCZAK

Dział techniczny
Główny inżynier dźwięku MARCIN PAWŁOT
Realizatorzy dźwięku: ROBERT GOŁASZEWSKI, MIKOŁAJ SKALSKI
Realizator światła JACEK KACZMARCZYK
Charakteryzacja: KAMILA KEPA, MONIKA MIKULSKA
Garderobiane: JANINA KUBIK, DANUTA OLSZEWSKA, TERESA TORUŃSKA
Brygadier sceny WITOLD KUBIK
Rekwizytor ZBIGNIEW ROMAN
Montażystki dekoracji: GRZEGORZ CZARNECKI, ROBERT GRABOWSKI,
MAREK KLIMEK, JERZY PRZEWOŻNY, KRYSZTOF PRZEWOŻNY

Kierownik sekcji zaopatrzenia
MIECZYŚLAW STRUS

Sekcja gospodarcza
ANNA CISZEWSKA-SZEWCZYKOWSKA, JADWIGA PAWŁAK,
BARBARA ROSTKOWSKA, IWONA SURKONT, BARBARA SZOLL,
SYLWIA ZWIERZYŃSKA, WOJCIECH WALEWSKI

AKTORZY

KAMILA BORUTA-HYCNAR

MAGDALENA CWEN-HANUSZKIEWICZ

MAŁGORZATA DUDA-KOZERA

AGNIESZKA „FAJKA” FAJLHAUER

JOANNA GÓRNIAK

KATARZYNA KOZAK

DOMINIKA ŁAKOMSKA

DOROTA OSIŃSKA

BRYGIDA TUROWSKA

LESZEK ABRAHAMOWICZ

MAREK FRĄCKOWIAK

PIOTR FURMAN

MACIEJ GAŚIOREK

ROBERT KOWAŁSKI

KONRAD MARSZAŁEK

JULIAN MERE

MIECZYŚLAW MORAŃSKI

ANDRZEJ NIEMIRSKI

ROBERT TONDERA

TADEUSZ WOSZCZYŃSKI

DANIEL ZAWADZKI

Teatr RAMPA na Targówku,
03-536 Warszawa, ul. Kołowa 20
teatr@teatr-rampa.pl
www.teatr-rampa.pl

Dyrekcja +48 (22) 679 34 28, 679 71 00
fax +48 (22) 679 31 71
centrala +48 (22) 679 50 51, 679 50 52
Biuro obsługi widzów +48 (22) 679 89 76
tel./fax +48 (22) 679 05 35

Kasa czynna
od poniedziałku do soboty – godz. 11.00 – 19.00
w niedziele – godz. 15.00 – 19.00
(dotyczy niedziel, w których grane są spektakle)
rezerwacja i przedsprzedaż do godz. 18.00

Punkty sprzedaży biletów
TEATR RAMPA – ul. Kołowa 20,
tel. +48 (22) 679 89 76, tel./fax 679 05 35
EVENTIM sp. z o.o. – Al. Jerozolimskie 25,
tel. +48 (22) 621 94 54, 353 93 93
Internetowa rezerwacja i sprzedaż biletów
www.ebilet.pl, www.eventim.pl

Projekt okładki (plakatu)
WITOLD MYSYROWICZ

Projekt graficzny programu
ARTUR KONICZ, www.zedon.pl

W programie wykorzystano:
– zdjęcia z próby spektaklu
MAŁGORZATA CIEMNIEWSKA, MARCIN OSTASZEWSKI
– zdjęcia twórców – archiwa prywatne

Redakcja programu
MAŁGORZATA CIEMNIEWSKA, AGNIESZKA WYSZOMIRSKA

Druk
Agencja Reklamowa Arpex s.c.
ul. Szpitalna 2, 05-270 Marki k/Warszawy

rampa
TEATR NA TARGÓWKU

..... REPERTUAR TEATRU RAMPA

SCENA DUŻA

PIŃSKA SZLACHTA

farso-wodewil WINCENTEGO DUNIN-MARCINKIEWICZA
reżyseria MIKOŁAJ PINIHIN

SZEŚĆ W JEDNEJ

komedie MICHAELA FRAYNA
reżyseria GRZEGORZ WARCHOŁ

NIE UCHODZI, NIE UCHODZI... CZYLI DAMY I HUZARY

sztuka ALEKSANDRA FREDRY w wersji musicalowej
muzyka JERZY DERFEL
reżyseria MACIEJ WOJTYSZKO

JEŻDZIEC BURZY

musical o Jimie Morrisonie
muzyka JIM MORRISON, THE DOORS
scenariusz LOU RISING
reżyseria ARKADIUSZ JAKUBIK

JAK STAĆ SIĘ ŻYDOWSKĄ MATKĄ...

komedie PAULA FUKSA
reżyseria JAN PROCHYRA

A MY DO BETLEJEM...

muzyczny spektakl kolędowy
scenariusz i reżyseria PIOTR FURMAN

SCENA KAMERALNA

MONSTERS. PIEŚNI MORDERCZYŃ

spektakl muzyczny
piosenki RENATA PRZEMEK, NICK CAVE, BOB GELDOF, TOM WAITS
scenariusz i reżyseria ROBERT TALARCZYK

BYĆ JAK FRANK SINATRA

spektakl muzyczny
tłumaczenie piosenek WOJCIECH MŁYNARSKI
dramaturgia SZYMON BOGACZ
reżyseria WITOLD MAZURKIEWICZ

I DO! I DO!

musical o małżeństwie autorstwa TOMA JONESA i HARVEYA SCHMIDTA
reżyseria KAROLINA SZYMCZYK-MAJCHRZAK

BABSKIE PARTY

prawie komedia z piosenkami
autorstwa ANDRZEJA MARIANA TRZOSA
reżyseria ZDZIŚLAW WARDJEN

KAMYK ZIELONY

spektakl muzyczny
reżyseria LIDIA GRZĘDZIŃSKA, DOROTA OSIŃSKA

JASKÓŁKA

dramat na motywach opowiadania
IWANA TURGIENIEWA Żywe relikwie
reżyseria ŻANNA GIERASIMOWA

ÓSMY CUD ŚWIATA I ZAGŁADA

komedie PIERRE'A PALMADE'A i MURIEL ROBIN
reżyseria GRZEGORZ WARCHOŁ

PERŁY KABARETU MARIANA HEMARA

cabaret muzyczno-rewiowy
scenariusz i reżyseria JANUSZ SZYDŁOWSKI

OSKARY, OSKARY... CZYLI PIOSENKI ZE STATUETKĄ

spektakl muzyczny
scenariusz i reżyseria JERZY SATANOWSKI

FERDYDURKE

wg powieści WITOLDA GOMBROWICZA
reżyseria JANUSZ OPRYŃSKI, WITOLD MAZURKIEWICZ
Teatr Provisorium i Kompania „Teatr”

MULTIMEDIALNE COŚ

dramat BOGUSŁAWA SCHAEFFERA
reżyseria KARINA PIWOWARSKA
spektakl gościnny

SCENA MROWISKO

KRZYK SŁONIA

dramat FARIDA NAGIMA
dramaturgia i reżyseria GRZEGORZ MRÓWCZYŃSKI

KLEOPATRA I CEZAR

tragedia CYPRIANA KAMILA NORWIDA
dramaturgia i reżyseria GRZEGORZ MRÓWCZYŃSKI

MATKA

tragifarsa STANISŁAWA IGNACEGO WITKIEWICZA
dramaturgia i reżyseria GRZEGORZ MRÓWCZYŃSKI

ZIMA W CZERWIENI

dramat ADAMA RAPPA
reżyseria KAROLINA KIRSZ

WDOWY

komedie SŁAWOMIRA MROŻKA
reżyseria GRZEGORZ MRÓWCZYŃSKI

SZOFER ARCHIBALD

komedie MARIII PAWLIKOWSKIEJ-JASNORZEWSKIEJ
dramaturgia i reżyseria GRZEGORZ MRÓWCZYŃSKI

POŻĄDANIE-ODRZUCENIE-POŻĄDANIE

Teatr Improwizacji Anima
spektakl gościnny

REPERTUAR DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

W POGONI ZA BAJKĄ

musical familijny MONIKI MUSKAŁY i JANUSZA MARGAŃSKIEGO
muzyka PIOTR RUBIK
reżyseria CEZARY DOMAGAŁA

PINOKIO CZYLI ŚWIERSZCZOWE OPowieści

musical familijny na podstawie książki CARLA COLLODIEGO *Pinokio*
muzyka TOMASZ BAJERSKI
adaptacja i reżyseria CEZARY DOMAGAŁA

TAJEMNICZY OGRÓD

musical familijny według powieści FRANCES HODGSON BURNETT
muzyka TOMASZ BAJERSKI
adaptacja i reżyseria CEZARY DOMAGAŁA

ZŁOTA KACZKA

musical familijny
muzyka PIOTR RUBIK
reżyseria JAN SZURMIEJ

WIELKA WYPRAWA

spektakl dla najmłodszych
scenariusz i reżyseria PIOTR FURMAN

CZERWONY KAPTUREK

spektakl dla najmłodszych wg JANA BRZECHWY
spektakl Kompanii „Teatr” z Lublina

ZACZAROWANI

musical familijny Teatru Muzycznego Tintilo
wg baśni *Dzikie łabędzie* HANSA CHRISTIANA ANDERSENA
muzyka ANNA BAJAK, MARCIN KUCZEWSKI
scenariusz i reżyseria TERESA KURPIAS

WIGILIJNA OPowieść

spektakl Teatru Muzycznego Tintilo
oparty na motywach *Opowieści wigilijnej* KAROLA DICKENSA
muzyka ANNA BAJAK, MARCIN KUCZEWSKI
scenariusz i reżyseria TERESA KURPIAS

.....
SPEKTAKLE IMPRESARYJNE

FOGG. AUTOBIOGRAFIA W 21 PIOSENKACH

spektakl muzyczny
scenariusz MICHAŁ MUSKAT
reżyseria zbiorowa

SHIRLEY VALENTINE

monodram WILLY'EGO RUSSELLA
reżyseria ELŻBIETA JODŁOWSKA

EDYTA GEPPERT

recital
scenariusz i reżyseria PIOTR LORETZ

BROADWAY STREET

koncert musicalowy
scenariusz i reżyseria JAKUB WOCIAŁ

.....
NAJBLIŻSZE PREMIERY

OŚWIADCZYNI I NIEDŹWIEDŹ

komedie wg ANTONIEGO CZECHOWA
reżyseria WITOLD MAZURKIEWICZ

ŻYD

tragikomedie ARTURA PAŁYGI
reżyseria WITOLD MAZURKIEWICZ

